

Fremdeles heftig begeistret

Hver tirsdag kveld samles et tredvetalls **godt voksne mannfolk** i annen etasje på Kurbadet. De spiller ikke poker. De kremter og pusser nesene, skyter brystet frem, trekker pusten sammen, og synger.

Tekst: Merete Holtan. Foto: Olaf Akselsen

8. september 1864: Byens borgere, i ordets 1800-talls betydning, ville ha et mannskor. Kjøpmenn og håndverkere trengte noen til å underholde seg og pryde byen ved festlige anledninger.

150 år, og en del kor, orkestre, korps, band og popgrupper senere, holder Sandefjords Sangforening på fremdeles. Hvorfor?

Hvert år får en håndfull av sangerne til og med et drammebeger for ikke å ha vært borte fra øvelsen mer en gang.

Symøte og samliv

– Det er det sosiale. Det er koridentiteten. Den er en så integrert del i deres sjelsliv at de kommer uansett.

Ove Holter Jørgensen, formann og 1. bass, snakker blant annet om 94 år gamle Harald Hegdahl, som var med på Sangforeningens 75 års jubileum og fremdeles er på plass hver tirsdag. Det er som kaffe om morgenen og tannpuss om kvelden: nesten automatikk.

Og så var det fellesskapet. Gutta har jo ingen syforening.

– Dette er motstykket til symøtet. Menn har ikke så mange mannfolktradisjoner, og dette er en bastion som har overlevd. Dette er noen menneskene søker, mener Jørgensen.

Ragnar Bjartvik, dirigent og tidligere 1. tenor, sier det slik:

– Jenter er stort sett mye flinkere til å bygge nettverk. Det kan for eksempel oppleves som brutalt når et samliv ryker. Det er konene som sitter igjen med vennene.

Mye latter

Tirsdagens øvelse starter med en vits, fra den tiden tykt, brunt innpakkingspapir ble brukt som toalettpapir. Ragnar Bjartvik står allerede i dirigentrollen, opphøyd på en skammel. Koristene står i en halvsirkel rundt.

– Dette minner meg om en onkel, og en historie min mor fortalte meg en gang. Det var i begynnelsen av 1900-tallet. "Hvis dere gnir på dette, jenter, lukter det parafin", sa onkelen til småsøsknene sine. Når han fikk det tilbake, var det toalettpapir.

Latteren buldrer, et par kommentarer ramler på. De fleste i et mannskor har en historie på lager. Kaffepausen midtveis i øvelsen er et høydepunkt.

Guttane fra isen

Tro ikke at medlemmene i Sandefjords eldste forening er useriøse. De kan synge, og de kjenner sine tradisjoner. Fra den gang i 1845 da norske menn under et studentmøte i København opplevde at svenske menn sang sammen. Den Norske Studentersangforening ble til på båtreisen hjem.

– Njaaaaaaa.

Tenorer og basser finner de rette tonen til Erik Mathisens F på pianoet. Så lyder Kjerulfs *Norges Fjeld*, Griegs *Sangerhilsen* og ikke minst Arne Svendsens *Guttane fra isen*. Det er båtær og hvalær og sjømannsviser som får 30 menn til å lene seg vindskjevt tilbake, skyte brystet frem og trekke pusten så samtidig at det slår.

– Styyyrk oss!

Testosteronprøven

Men når "selve testosteronprøven" kommer, er det *Barbara Ann* dirigenten annonserer. Svein Harald Sataslaatten snurper stemmebåndene til en trakt og går opp i velkjente

toner. Karene knekker et hakk ned i knærne, det er fjæring, varme i leddene, en nesten umerkelig "Lenge leve livet"-bevegelse og heftig begeistring.

– Vi bruker de tradisjonelle sjømannsvisene, ja. Arrangementene fra den tiden mannskorbevegelsen vokste frem, er noen av det flotteste som har vært laget. Norske komponister hadde jo ingen orkestre å skrive for her hjemme, det var bare mannskor, sier

dirigent Bjartvik.

– Men vi må ha noe å krydre tilværelsen med.

Menn om damer

"Til we meet again" og "Give me your hand to hold in mine, and I will give you my heart".

Mannskoret er smektende og ekstatisk. De legger til en ekstra strofe med tekst til ære for den kvinnelige journalisten ("nå synger vi for den lille blomsten") og beklager at enkelte glemmer å komme inn når de skal (rungende latter).

Det er ikke så ofte de har damebesøk på Sangerloftet.

– Det er kjennetegnet på et sunt og oppegående, friskt mannskor. Når det kommer en dame i deres midte, blomstrer det til, sier formann Ove Holter Jørgensen.

Men det har aldri vært aktuelt å invitere blomstene inn i varmen på ordentlig.

– Damer i koret? Åh nei, åh nei. Mannskor er en egen sangform, sier Ragnar Bjartvik.

Bedre enn Berlevåg

De bærer sine sangerluer, selve identiteten, med stolthet. Sier at de nok kan ligne litt på gjengen fra Berlevåg, men at de er er urbane og flinkere til å synge. Sandefjords Sangforening er byens eldste forening, bare åtte år yngre enn Sandefjord.

Oppslutningen har gått i bølgedaler, men foreningen har en opptur nå. 35 menn i sin beste alder, fra 40 til 94 år, samles på Sangerloftet hver tirsdag.

Med mot i brystet, snert i replikken og kaffe i koppen.